

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ – РУСЕ

ДОКЛАД
ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА
ПРЕЗ 2010 ГОДИНА

Русе, 2011 година

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА НА РИОСВ-РУСЕ

Функции, контрол, компетенции и списък на нормативното специализирано законодателство

Информация за Регионална лаборатория–Русе

Териториален обхват на РИОСВ-Русе и кратки географско-икономически характеристики за областите Русе, Разград и Силистра

II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

Анализ на качеството на атмосферния въздух

Източници на емисии на територията на РИОСВ-Русе

Тенденции в състоянието на атмосферния въздух на територията на РИОСВ–Русе

ВОДИ

Водосборни басейни на река Янтра, Русенски Лом и Добруджански реки

Обобщена информация за обектите, източници на отпадъчни води

Кратка обобщена оценка за състоянието на повърхностните води на територията на РИОСВ–Русе

Населени места и екологични проекти

ЗЕМИ, ПОЧВИ И ЗЕМНИ НЕДРА

Почвен мониторинг, запечатване на почвите и ерозия

Предотвратяване и ограничаване увреждането на почвите

Опазване на хумусния пласт

Опазване на земните недра и рационалното използване на подземните богатства

Площи за търсене и проучване

Кратка обобщена оценка за състоянието на почвите на територията на РИОСВ - Русе

ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ

Защитени територии

НАТУРА 2000

Дейности по опазване на биологичното разнообразие през 2010 г.

Мониторинг на биологичното разнообразие

III. АНАЛИЗ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

ОТПАДЪЦИ

Инфраструктура за управление на отпадъците

Общински програми за управление на отпадъците

Проблеми и ограничения

Опасни химични вещества и управление на риска

ШУМ В ОКОЛНАТА СРЕДА

IV. ПРЕВЕНЦИЯ И КОНТРОЛ

Проведени процедури по глава шеста от ЗООС

Експертен екологичен съвет (ЕЕС) при РИОСВ-Русе

Процедури за оценка на съвместимостта

Издадени разрешителни и регистрационни документи по специални закони

Дейност на „Административно обслужване” и „Информационен център”,

информационна дейност за обществеността и участия в кампании през 2010 г.

„Чл. 55 Гражданите имат право на здравословна и благоприятна околна среда в съответствие с установените стандарти и нормативи. Те са длъжни да опазват околната среда.”

Конституция на Република България,

приета на 12 юли 1991 г. от Седмото Велико народно събрание

Уважаеми читатели,

Опазването на околната среда е ангажимент на държавната администрация, централната и местна власт и бизнеса, но този процес е отговорност на обществеността като цяло, неправителствения сектор и не на последно място на всеки един гражданин.

Държавната политика по опазване на околната среда се основава на принципа за устойчивото развитие или осигуряване на здравословна среда за сегашните и бъдещи поколения, икономически прогрес и социално развитие. Политиката на държавата е интегрирана в секторните и регионални политики за развитие на икономиката и обществени отношения и се осъществява от компетентните органи на изпълнителната власт.

Реализирането на държавната политика за опазване на околната среда, изпълнението на целите, заложи в екологичното законодателство и Националната стратегия за опазване на околната среда 2009-2018 г. има конкретни измерения. Чрез подобряване на водоснабдяването, изграждане на канализации и пречиствателни станции за отпадъчни води, повишаване качеството на атмосферния въздух, подобряване управлението на отпадъците, ефективното използване на природните ресурси и енергията, съхраняване на биологичното разнообразие и др. се повлиява и качеството на живот на хората.

Чрез Доклада за околната среда през 2010 година, бихме жалали да Ви информираме за състоянието на компонентите на околната среда и факторите които й влияят на територията, контролирана от Регионална инспекция по околната среда и водите-Русе. Той е разработен на база цялостната контролна дейност, осъществена през 2010 година.

Искрено се надявам, че настоящият доклад ще допринесе за повишаване на информираността и прозрачността на действията на РИОСВ-Русе и ще спомогне за по-голямата ангажираност на обществеността по проблемите на околната среда.

Инж. Лилия Атанасова

Директор на РИОСВ-Русе

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АИС	Автоматична измервателна станция
БАН	Българска академия на науките
БР	Биологично разнообразие
БПК5	Биологична потребност от кислород за 5 денонощия
БФВ	Битово-фекални води
ВЕЦ	Водоелектрическа централа
ГГИ	Големи горивни инсталации
ГЗ	Гражданска защита
ГК	Градска канализация
ГГИ	Големи точкови източници
ГМО	Генетично модифицирани организми
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ГФ	Горски фонд
ДГС	Държавно горско стопанство
ДЛС	Държавно ловно стопанство
ДОВОС	Доклад за оценка на въздействието върху околната среда
ДОАС	Диференциална, оптична, автоматична атомноабсорбционна спектрофотометрия
ДПП	Дирекция природен парк
ЕЕС	Експертен екологичен съвет
ЕС	Европейски съюз
ЕО	Екологична оценка
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗВВХВП	Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗМ	Защитена местност
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗУО	Закон за управление на отпадъците

ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗТ	Защитена територия
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КВС	Карта на възстановената собственост
КПКЗ	Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването
КР	Комплексно разрешително
КЦН	Краткосрочна целева норма
ЛС	Лесозащитна станция
МВЕЦ	Мини водноелектрическа централа
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторно превозно средство
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НАСЕМ	Национална автоматизирана система за екологичен мониторинг
НДЕ	Норма за допустими емисии
НП	Наказателно постановление
НПО	Неправителствена организация
НСМБР	Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НСЗП	Национална служба за защита на природата
ОВОС	Оценка на въздействие върху околната среда
ОПЗН	Опазване на почвите и земните недра
ОС	Оценка за съвместимост
ОХВП	Опасни химични вещества и препарати
ПДК	Пределно допустима концентрация
ПДК м.е.	Пределно допустима концентрация–максимална еднократна
ПДК ср.дн.	Пределно допустима концентрация–средно денонощна
ПДК ср.год.	Пределно допустима концентрация – средно годишна
ПЗ	Природна забележителност
ПКЦ	Парокотелна централа
ПМС	Постановление на Министерски съвет

ПП	Природен парк
ППЗЗ	Промяна в предназначението на земеделски земи
ПР	Поддържан резерват
ПСКР	Прагови стойности за консумация на разтворители
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПСХЗВ	Пречиствателна станция за химически замърсени води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУП	Подробен устройствен план
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
Р	Резерват
РЛ	Регионална лаборатория
РОУКАВ	Райони за оценка и управление качеството на атмосферния въздух
СЧН	Средночасова норма
СДН	Средноденонощна норма
СГН	Средногодишна норма
СНИ	Собствени непрекъснати измервания
СПККАВ	Стационарен пункт за контрол качеството на атмосферния въздух
ТЕЦ	Топлоелектрическа централа
ТБО	Твърди битови отпадъци
ФПЧ	Фини прахови частици

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА НА РИОСВ-РУСЕ

Функции, контрол, компетенции и списък на нормативното специализирано законодателство

Регионална инспекция по околната среда и водите–Русе е регионален орган на Министерството на околната среда и водите, осигуряващ провеждане на държавната политика по опазване на околната среда на територията на областите Русе, Разград и Силистра и има регулиращи, контролни и информационни функции в следните насоки:

- опазване и защита на въздуха, водите и почвата от замърсяване и увреждане;
- опазване и екологосъобразно използване на земните недра и подземните природни богатства;
- опазване на биологичното разнообразие и защитените територии;
- управление на отпадъците;
- екологосъобразно изграждане на селищната околна среда;
- събиране и предоставяне на информация за състоянието на компонентите на околната среда и факторите, които ѝ влияят;
- опазване на горските екосистеми.

При осъществяване на регулиращите функции, РИОСВ–Русе разработва и участва в разработването на документи или провежда дейности, свързани с политиката на държавата в областта на опазването на околната среда.

Превантивен контрол

РИОСВ-Русе осъществява превантивен контрол по опазване на околната среда от замърсяване или увреждане, като дава становища, съставя предупредителни протоколи на физически и юридически лица, издава разрешения за дейности с отпадъци, съгласува проекти за разрешителни документи за зауствания на отпадъчни води в повърхностни водни обекти, преценява необходимостта от оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) при инвестиционни предложения за ново строителство, нови дейности и технологии, разширение и/или промяна на производствената дейност на съществуващи обекти, взема решения по ОВОС, извършва оценка на съвместимост на инвестиционните предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, включени в НАТУРА 2000, участва в комисии за отпускане на квоти за дейности, свързани с животински и растителни видове, намиращи се под специален режим.

Текущ контрол

РИОСВ–Русе осъществява текущ контрол, като извършва проверки и наблюдения по отношение на опазване компонентите на околната среда от замърсяване, контрол

върху факторите на околната среда и съгласуване на устройствени планове на проектите в селищните територии.

При осъществяване на текущия контрол, длъжностните лица, съставят констативни протоколи, в които отразяват установените факти и дават предписания с определен срок на изпълнение.

Последващ контрол

РИОСВ–Русе осъществява последващ контрол в съответствие със Закона за опазване на околната среда, законовите и подзаконовите нормативни актове и Закона за административните нарушения и наказания.

При осъществяване на информационните си функции, РИОСВ–Русе провежда следните дейности:

- предоставя достъп до информация на обществеността в областта на околната среда;
- предоставя информация на средствата за масово осведомяване за състоянието на околната среда и дейността на инспекцията в рамките на териториялния ѝ обхват;
- повишава общественото съзнание и култура в областта на опазване на околната среда.

Основните задачи на експертите от инспекцията са управление, опазване и контрол на компонентите на околната среда и факторите, въздействащи върху тях, с цел:

- опазване на околната среда за сегашните и бъдещите поколения и защитата здравето на хората;
- съхраняване на биологичното разнообразие в съответствие с природната характеристика на страната;
- предотвратяване и ограничаване на замърсяването.

Компетенциите на инспекцията са свързани с: опазване на въздуха, водите и почвите от замърсяване и увреждане; предотвратяване и ограничаване на промишленото замърсяване; екологосъобразно управление на отпадъците; управление на опасни химични вещества и препарати и на генетично модифицирани организми; опазване на елементите на Националната екологична мрежа и биологичното разнообразие, както и устойчиво използване на биологичните ресурси; опазване и екологосъобразно използване на земните недра и подземните природни богатства.

Експертите на РИОСВ-Русе изпълняват задачите и задълженията си в съответствие с изисквания, произтичащи от законовите и подзаконови нормативни актове:

Общо устройство и администрация

- Закон за опазване на околната среда – ЗООС (обн. ДВ бр. 91/2002 г.);
- Правилник за устройството и дейността на РИОСВ (обн. ДВ бр. 65/2004 г.);
- Тарифа за таксите, които се събират в системата на МОСВ (обн. ДВ бр. 86/2004 г.);
- Постановление № 48 на МС от 7.03.2006 г. за изменение и допълнение на Тарифата за таксите, които се събират в системата на МОСВ (обн. ДВ бр. 22/2006 г.).

Превантивна дейност

- Закон за опазване на околната среда – ЗООС (обн. ДВ бр. 91/2002 г., изм. и доп. ДВ, бр. 103/2009 г.);
- Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (обн. ДВ бр. 43/2008 г., изм. и доп. бр. 98 от 14.12.2010 г.);
- Правилник за функциите, задачите и състава на Експертните екологични съвети към Регионалните инспекции по околна среда и водите (обн. ДВ бр. 65/2004 г.);
- Наредба за условията и реда за издаване на комплексни разрешителни (обн. ДВ бр. 80/2009 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (обн. ДВ бр. 3/2006 г., изм и доп. ДВ, бр. 29/2010 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (обн. ДВ бр. 3/2006 г., изм. и доп. ДВ, бр. 29/2010);
- Наредба за условията и реда за определяне на отговорността на държавата и за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия, при приватизация (обн. ДВ бр. 66/2004 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване в защитените зони (Дв, бр. 73/2007 г., изм. и доп. бр. 81/2010 г.).

Оперативен контрол и управление на опасните химични вещества

- Закон за опазване на околната среда – ЗООС (обн. ДВ бр. 91/2002 г., изм. и доп. ДВ, бр. 103/2009 г.);
- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (обн. ДВ бр. 10/2000 г., посл. изм. ДВ бр. 98/2010г.);
- Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях (ПМС № 99/2006 г.);
- Наредба за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетирание на химични вещества и препарати (ПМС № 366/2007 г.).

Управление на водите

- Закон за опазване на околната среда – ЗООС (обн. ДВ бр. 91/2002 г., изм. и доп. ДВ, бр. 103/2009 г.);
- Закон за водите (обн. ДВ бр. 67/1999 г.);
- Наредба № 1 за проучване, ползване и опазване на подземните води (обн. ДВ бр. 87/2007 г.);
- Наредба № 2 за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници (обн. ДВ бр. 27/2008 г.);
- Наредба № 5 за мониторинг на водите (обн. ДВ бр. 44/2007 г.);
- Наредба № 6 за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти (обн. ДВ бр. 97/2000 г.);
- Наредба № 7 за показатели и норми за определяне качеството на течащите повърхностни води (обн. ДВ бр. 96/1986 г.);
- Наредба № 7 за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места (обн. ДВ бр. 98/2000 г.);
- Наредба № 10 за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване (обн. ДВ бр. 66/2001 г.);
- Наредба № 13 за характеризирание на повърхностните води (обн. ДВ бр. 37/2007 г.);
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (обн. ДВ бр. 112/2004 г.);
- Наредба за реда за определяне и налагане на санкции при увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми (обн. ДВ бр. 63/2003 г.).

Управление на отпадъците

- Закон за опазване на околната среда – ЗООС (обн. ДВ бр. 91/2002 г., изм. и доп. ДВ, бр. 103/2009 г.);
- Закон за управление на отпадъците (обн. ДВ бр. 86/2003 г., изм и доп. ДВ бр. 30/2011 г.);
- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (обн. ДВ бр. 29/1999 г.);
- Наредба за опаковки и отпадъци от опаковки (обн. ДВ бр. 19/2004 г.);
- Наредба № 3 за класификация на отпадъците (обн. ДВ 44/2004 г.);

- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ бр. 78/2004 г.);
- Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн. ДВ бр. 81/2004 г.);
- Наредба № 8 за условията и изискванията за изграждане и експлоатацията на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн. ДВ бр. 83/2004 г.);
- Наредба № 9 от 28 септември 2004 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публичния регистър на издадените разрешения, регистрационните документи и на закритите обекти и дейности (обн. ДВ бр. 95/2004 г.);
- Наредба за изискванията за третиране на отпадъците от моторни превозни средства (обн. ДВ бр. 104/2004 г.);
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (обн. ДВ бр. 112/2004 г.);
- Наредба за изискванията за пускане на пазара на батерии и акумулатори и за третиране и транспортиране на отпадъци от батерии и акумулатори (обн. ДВ бр. 58/2005 г.);
- Наредба за изискванията за третиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (обн. ДВ бр. 90/2005 г.);
- Наредба за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (обн. ДВ бр. 24/2006 г.);
- Наредба за изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и третиране и транспортиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване (обн. ДВ бр. 36/2006 г.);
- Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (обн. ДВ бр. 53/2008 г.);
- Наредба № 14 от 15.11.2010 г. За реда и начина за изчисляване на размера на отчисленията и разходване на събраните средства за дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци;

- Постановление № 207 на МС от 16.09.2010 г. за определяне на размера и реда за отчисленията по чл. 71 е от Закона за управление на отпадъците (ДВ бр. 75/24.09.2010г.)

Опазване качеството на въздуха

- Закон за опазване на околната среда – ЗООС (обн. ДВ бр. 91/2002 г., изм. и доп. ДВ, бр. 103/2009 г.);

- Закон за чистотата на атмосферния въздух (обн. ДВ бр. 45/1996 г.);

- Наредба № 1 за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (обн. ДВ бр. 64/2005 г.);

- Наредба № 1 за норми за бензен и въглероден оксид в атмосферния въздух (обн. ДВ бр. 14/2004 г.);

- Наредба № 4 за норми за озон и алармени прагове за нивата на озон в атмосферния въздух (обн. ДВ бр. 64/2004 г.);

- Наредба № 6 за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници (обн. ДВ бр. 31/1999 г.);

- Наредба № 7 за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации (обн. ДВ бр. 96/2003 г.);

- Наредба № 7 от 3.05.1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (обн. ДВ бр. 45/2000 г.);

- Наредба № 9 за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици и олово в атмосферния въздух (обн. ДВ бр. 46/1999 г.);

- Наредба № 10 за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове) на серен диоксид, азотни оксиди и общ прах, изпускани в атмосферния въздух от големи горивни инсталации (обн. ДВ бр. 93/2003 г.);

- Наредба № 11 от 14 май 2007 г. за норми за арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух (обн. ДВ бр. 42/2007 г.);

- Наредба № 14 за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места (обн. ДВ бр. 88/1997 г.);

- Наредба № 16 от 12.08.1999 г. за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини (обн. ДВ бр. 75/2000 г.);

- Наредба за осъществяване на контрол и управление на веществата, които нарушават озоновия слой (обн. ДВ бр. 3/2000 г.);

- Наредба за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕО) № 842/2006, относно някои флуорирани парникови газове;
- Наредба за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти (обн. ДВ бр. 20/2007 г.);
- Наредба за реда и начина за издаване и преразглеждане на разрешителни за емисии на парникови газове и осъществяване на мониторинг от операторите на инсталации, участващи в схемата за търговия с квоти на емисии на парникови газове;
- Наредба за условията, реда и начина за изготвяне на докладите и за верификация на докладите на операторите на инсталации, участващи в схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове;
- Наредба за реда и начина на функциониране на Националния регистър за отчитане на издаването, притежаването, предаването, прехвърлянето и отмяната на квоти за емисии на парникови газове;
- Наредба за реда за определяне и налагане на санкции при увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми (обн. ДВ бр. 63/2003 г.).

Почви и земни недра

- Закон за опазване на околната среда – ЗООС (обн. ДВ бр. 91/2002 г., изм. и доп. ДВ, бр. 103/2009 г.);
- Закон за почвите (обн. ДВ бр. 89/2007 г.);
- Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (обн. 43/2008 г.);
- Закон за подземните богатства (обн. ДВ бр. 23/1999 г.);
- Наредба № 13 за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (обн. ДВ бр. 71/2008 г.);
- Наредба № 4 за мониторинг на почвите (обн. ДВ бр. 19/2009 г.);
- Наредба за инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия (обн. ДВ бр. 15/2007 г.);
- Наредба за реда и начина за инвентаризация, проучвания, извършване и поддържане на необходимите възстановителни мероприятия на площи с увредени почви (обн. ДВ бр. 62/2009 г.);
- Наредба за геолого-техническата документация на проучвателните и миннодобивни обекти (обн. ДВ бр. 108/1999 г.);

- Наредба № 18 за условията и реда за съгласуване на годишни проекти за търсене и/или проучване, добив и първична преработка на подземни богатства, на проекти за ликвидация и консервация на геологопроучвателни и миннодобивни обекти и на техните изменения и допълнения (обн. ДВ бр. 6/2000 г.).

Биологично разнообразие

- Закон за опазване на околната среда – ЗООС (обн. ДВ бр. 91/2002 г., изм. и доп. ДВ, бр. 103/2009 г.);

- Закон за биологичното разнообразие (обн. ДВ бр. 77/2002 г., изм и доп. ДВ, бр. 62/2011 г.);

- Закон за лечебните растения (обн. ДВ бр. 29/2000 г.);

- Закон за генетично модифицираните организми (обн. ДВ бр. 27/2005 г.);

- Наредба № 2 за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения (обн. ДВ бр. 14/2004 г.);

- Наредба № 5 за изискванията, на които трябва да отговарят билкозаготвителните пунктове и складове за билки (обн. ДВ бр. 85/2004 г.);

- Наредба № 14 за условията и реда за издаване на разрешителни за въвеждане на неместни или повторно въвеждане на местни дървесни, храстови и ловни видове в природата и отчитане мнението на обществеността в района на повторно въвеждане (обн. ДВ бр. 88/2005 г.);

- Наредба № 8 за реда и за условията за издаване на разрешителни за изключенията от забраните, въведени със Закона за биологичното разнообразие за животинските и растителните видове от приложение № 3, за животинските видове от приложение № 4, за всички видове диви птици, извън тези от приложение № 3 и приложение № 4 и за използване на неселективните уреди, средства и методи за улавяне и убиване от приложение № 5 (обн. ДВ бр. 4/2004 г.);

- Наредба № 1 за условията и реда за лицензиране на зоологическите градини (обн. ДВ бр. 43/2006 г.);

- Наредба № 6 за минималните изисквания и условия за отглеждане на животни в зоологически градини и центрове за отглеждане и размножаване на защитени видове животни (обн. ДВ бр. 105/2003 г.);

- Наредба за освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и пускането им на пазара (обн. ДВ бр. 81/2005 г.);

- Наредба № 3/ 2008 г. за маркирането и етикетирането на екземпляри от видове съгласно Регламент 338/97 за опазване на видове от дива фауна и флора чрез регулиране на търговията с тях (обн. ДВ бр. 97/2008 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване в защитените зони (ДВ, бр. 73/2007 г., изм и доп. ДВ, бр. 81/2010 г.).

Защитени територии

- Закон за опазване на околната среда – ЗООС (обн. ДВ бр. 91/2002 г., изм. и доп. ДВ, бр. 103/2009 г.);
- Закон за защитените територии (обн. ДВ бр. 133/1998 г.);
- Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии (обн. ДВ бр. 13/2000 г.);
- Правилник за условията и реда за управлението, възлагането на дейностите по поддържане и възстановяване, възлагането на туристически дейности, охраната и контрола в горите, земите и водните площи в защитените територии-изключителна държавна собственост (ДВ, бр. 49/2005 г.);
- Заповеди за обявяване на защитени територии – 40 бр.

Натура 2000

- Закон за опазване на околната среда – ЗООС (обн. ДВ бр. 91/2002 г.);
- Закон за биологичното разнообразие – (обн. ДВ бр. 77/2002 г.);
- Правилник за условията и реда за управлението, възлагането на дейностите по поддържане и възстановяване, възлагането на туристически дейности, охраната и контрола в горите, земите и водните площи в защитените територии-изключителна държавна собственост (обн. ДВ бр. 49/2005 г.);
- Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на планове за управление на защитени зони (обн. ДВ бр.7/2009 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (обн. ДВ бр. 73/2007 г., изм. и доп. Дв, бр. 81/2010 г.);
- Решение № 122/2007 г. (ДВ бр. 21/2007 г.) на МС за приемане на списък на защитените зони за опазване на дивите птици и на списък на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
- Решение № 661/2007 г. на МС (ДВ бр. 85/2007 г.) за приемане на списък на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;

- Заповед № РД-853 от 15.11.2007 г. (ДВ бр. 100/2007 г.) за обявяване на ЗЗ „Суха река”;
- Заповед № РД-561 от 05.09.2008 г. (ДВ бр. 84/2008 г.) за обявяване на ЗЗ „Рибарници Мечка”;
- Заповед № РД-562 от 05.09.2008 г. (ДВ бр. 84/2008 г.) за обявяване на ЗЗ „Ломовете”;
- Заповед № РД-564 от 05.06.2008 г. (ДВ бр. 84/2008 г.) за обявяване на ЗЗ „Сребърна”;
- Заповед № РД-566 от 05.06.2008 г. (ДВ бр. 84/2008 г.) за обявяване на ЗЗ „Стената”;
- Заповед № РД-567 от 05.06.2008 г. (ДВ бр. 84/2008 г.) за обявяване на ЗЗ „Гарванско блато”;
- Заповед № РД-568 от 05.06.2008 г. (ДВ бр. 84/2008 г.) за обявяване на ЗЗ „Блато Малък Преславец”;
- Заповед № РД-767 от 28.10.2008 г. (ДВ бр. 102/2008 г.) за обявяване на ЗЗ „Хърсовска река”;
- Заповед № РД-831 от 17.11.2008 г. (ДВ бр. 108/2008 г.) за обявяване на ЗЗ „Комплекс Калимок”;
- Заповед № РД-838 от 17.11.2008 г. (ДВ бр. 108/2008 г.) за обявяване на ЗЗ „Остров Пожарево”;
- Заповед № РД-837 от 17.11.2008 г. (ДВ бр. 11/2009 г.) за обявяване на ЗЗ „Лудогорие”.

Шум

- Закон за защита от шума в околната среда (обн. ДВ бр.74/2005 г.);
- Наредба № 2 за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда (обн. ДВ бр. 37/2006 г.);
- Наредба № 6 за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (обн. ДВ бр. 58/2006 г.).

Информация за Регионална лаборатория–Русе

Регионална лаборатория–гр. Русе (РЛ) е една от шестнадесетте лаборатории към Изпълнителна агенция по околната среда и водите (ИАОС)–София.. Нейната основна дейност се състои в провеждане на мониторинг по Национална система за мониторинг на околната среда (НСМОС), контрол на околната среда, в тясно сътрудничество с експертите на РИОСВ и изпълнение на договори, включващи осъществяване на собствен мониторинг на фирми и други поръчки от клиенти.

Регионална лаборатория-Русе включва четири основни направления: „Въздух”, „Води”, „Инструментални методи” и „Почви”. Акредитирана е по БДС EN ISO/IEC 17 025:2006 да извършва изпитване на:

- води–повърхностни, подземни, отпадъчни, за рибовъдство и развъждане на черупкови организми и предназначени за питейно – битови цели;
- въздух–атмосферен (имисии) и промишлени (емисии);
- почви;
- шумв околната среда.

От 1999 г. направления „Инструментални методи” и „Води”, а от 2007 г. и направление „Почви” вземат участие в международни лабораторни изпитвания по програма Qualco Danube за аналитичен контрол на води и седименти, провеждан между лаборатории от басейна на река Дунав (общо 33 лаборатории от Германия, Австрия, Чехия, Словакия, Унгария, Словения, Хърватска, България, Румъния, Молдова и Украйна) за анализ по общи показатели, нутриенти и тежки метали.

ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ НА РИОСВ–РУСЕ

Кратки географско-икономически характеристики на областите Русе, Разград и Силистра

Регионална инспекция по околна среда и води–Русе осъществява контрол на околната среда на територията на:

- Русенска област с общини: Русе, Бяла, Две могили, Борово, Иваново, Ветово, Сливо поле, Ценово;
- Разградска област с общини: Разград, Кубрат, Лозница, Самуил, Завет, Исперих, Цар Калоян;
- Силистренска област с общини: Силистра, Тутракан, Главиница, Кайнарджа, Ситово, Алфатар и Дулово.

Контролираните обекти са разположени в Североизточна България–Северен Централен и Североизточен планов район. Територията се намира в поречието на река Дунав, с притоците си Русенски Лом, Янтра и Добруджански реки, и съответно притоците на Русенски Лом – Бели, Черни, Мали и Баниски Лом.

На север и североизток границата на териториялния обхват на Инспекцията съвпада с държавната граница и минава по поречието на река Дунав. Районът е с добре развита инфраструктура и комуникации.

В географското отношение той е важен международен и републикански транспортен кръстопът. На територията се пресичат два от европейските транспортни коридори (№ 7 и № 9), които осигуряват връзката между районите на Балтийско и Северно море, от една страна и Средиземно и Черно море от друга.

Районът попада в умереноконтиненталната климатична област, характеризираща се със студена зима (абсолютна минимална температура - 27° С) и сухо, топло лято

(абсолютна максимална температура + 44.0° C). В по-голямата си част релефът е равнинен, с надморска височина до 200 м., но суходолията, ориентирани към река Дунав му придават хълмист характер. Равнинно-хълмистият терен е подходящ за развитие на земеделие и изграждане на транспортна и техническа инфраструктура.

Почвите са чернозем, сиви горски, алувиални и алувиално-ливадни. Съчетанието от релефа, климатичните условия, водните ресурси и почвеното разнообразие дават възможности за отглеждане предимно на зърнени и фуражни култури, зеленчуци и лозови насаждения.

Районът е беден на горски масиви, като естествените са силно редуцирани за сметка на усвояването на земеделски площи. Преобладават широколистни и смесен тип гори.

Територията на РИОСВ – Русе се характеризира с богато биологично разнообразие. Контролират се 40 защитени територии (ЗТ), 2 резервата – Поддържан резерват (ПР) „Сребърна” и Резерват „Русенски Лом” и Природен парк „Русенски Лом”. По директивата за птиците вече са определени със заповед на министъра на околната среда и водите 11 зони, а в процедура по обявяване ще са 17 зони по директивата за местообитанията.

Поддържан резерват „Сребърна” е най-добре запазеното еутрофно езеро, където има огромно разнообразие от птици. Там се намира уникалната за страната колония на къдроглавия пеликан и други застрашени видове, гнездещи върху плаващи тръстикови острови.

Кратка географско –климатична и икономическа характеристика на област Русе

Областта включва осем общини, като административният център на областта е град Русе, с население 162 131 души. Северната граница на областта съвпада с държавната граница и минава по поречието на река Дунав. Географското ѝ разположение я характеризира като важен европейски и републикански транспортен кръстопът.

Климатът се формира от влажни океански въздушни маси, а през студеното полугодие от нахлуващи от североизток континентални въздушни маси, като голямо влияние оказва и река Дунав.

Географската ширина и надморската височина обуславят наличието на значителната амплитуда на слънчевата радиация, която определя двата, отличаващи се в топлинно отношение сезона-зима и лято. Характерни климатични особености за района са студена зима и сухо, топло лято. Амплитудите на температурата са големи и резки от - 50 до - 100 С и от + 300 до + 350 С.

Антициклоналната циркулация, която се проявява през студения период на годината създава условия за образуване на мъгли и радиационни инверсии. Преобладаващите ветрове са североизточни по поречието на река Дунав и през голямата част от студения период на годината се наблюдава безветрие.

Русенска област заема част от Източната Дунавска равнина, Бръшлянската низина (най-голямата крайдунавска низина), западните склонове на Разградските височини и Лудогорското плато. Териториите в близост до реката се характеризират с ниска заливна част с високи подпочвени води и алувиално-ливадни почви (3 - 4 м над речното равнище) и с надзаливна част, образувана от кредни скали, покрити с лъос, с дълбоки подпочвени води и черноземни почви (над 60 м височина).

Областта е бедна на полезни изкопаеми. Стопанско значение имат само находищата на каолин и кварцов пясък (селища на община Ветово), на строителен варовик (селища в общини Иваново и Русе), на камък и вар (община Ценово) и на инертни материали от р. Дунав.

Водният ресурс на Русенска област се базира най-вече на водите на р. Дунав. Речната мрежа е сравнително гъста, но стопанското ползване на реките Янтра и Русенски Лом е ограничено, поради битовото и промишленото замърсяване и каньоновидното им поречие, което не улеснява това. Почвите в областта са чернозем, сиви горски, алувиални и алувиално-ливадни. Съчетанието от релефа, климатичните условия, водния ресурс и почвеното разнообразие дават възможности предимно за отглеждане на зърнени и фуражни култури, зеленчуци и лозя.

Областта е бедна на горски масиви–степента ѝ на залесеност е над два пъти по-ниска от средната за страната. Естествените горски масиви са силно редуцирани за сметка на усвояването на земеделски площи. Преобладават широколистни и смесен тип гори.

Кратка географско –климатична и икономическа характеристика за област Разград

Разградска област е разположена в североизточната част на Дунавската равнина. Граничи с Русенска, Силистренска, Шуменска и Търговищка области. В рамките на област Разград област влизат 7 общини и 104 населени места, от които 6 града и 98 села.

По-голяма част от областта се намира в Лудогорското плато. В южната част то е хълмисто, а на север се слива с Добруджанската равнина и крайдунавските полета. Област Разград попада в умереноконтиненталната европейска климатична област, характеризираща се със студена зима (абсолютна минимална температура -26.8°C) и сухо, топло лято (абсолютна максимална температура $+39.5^{\circ}\text{C}$). Отнася се към районите с умереноконтинентален климат и сравнително неголеми температурни разлики през годината (през зимните месеци е минус $10-12^{\circ}\text{C}$, а през летните плюс $30-35^{\circ}\text{C}$) и нормално количество на атмосферните валежи $620-660\text{ л/м}^2$. Средната годишна амплитуда е около 26°C и е една от най-големите за страната.

Районът е беден на водни ресурси. Единствената по-значима в хидрографско и стопанско отношение е река Бели Лом, която разделя областта на две части-северна и южна.

Кратка географско – климатична и икономическа характеристика за област Силистра

Област Силистра заема площ от 2846,3 кв.км, разположена е в най-североизточната част на страната. На север и североизток областната граница съвпада с държавната с Р Румъния. Останалите ѝ граници са поделени с областите Добрич, Шумен, Разград и Русе. Областният център отстои на 124 км от Русе, на 112 км от Разград, на 88 км от Добрич, а от София – на 437 км.

Климатът се характеризира с умерено континентален характер и попада в крайдунавската климатична подобласт. Характерно за района е горещото лято, ранно настъпване на пролетта и силното застудяване през зимата. Валежите в района са неравномерно разпределени и недостатъчни, като най-големи количества падат през пролетните и ранните летни месеци, а най-малко през зимата. Преобладаващите ветрове са западни и северозападни. Дните с мъгли са средно 26 в годината.

В по-голямата си част релефът е равнинен, с надморска височина до 200 м., но суходолията, ориентирани към река Дунав му придават хълмист характер. Територията на област Силистра обхваща 118 землища, със стопанисвана земя 1 942 013 дка, в т.ч. обработваемата земя е 1 707 936 дка, а мерите и пасищата са 234 077 дка. Селскостопанската земя в областта е 2010 хил.дка, от които 88 % обработваема площ. Преобладаващи са излужено-черноземните почви, чисти в екологично отношение.